

Rosso di sera, bel tempo si spera Informowanie o warunkach pogodowych

Barbara Klimek

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do języka włoskiego

dla II etapu edukacyjnego wprowadzanego jako I język obcy w klasach
IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Poziom edukacyjny:

II etap edukacyjny

Temat zajęć:

Rosso di sera, bel tempo si spera. Informowanie o warunkach pogodowych

Klasa, czas trwania zajęć:

VI, 2 × 45 minut

Cele ogólne:

- rozpoznawanie i opisywanie pogody;
- udzielanie informacji na temat warunków pogodowych;
- doskonalenie umiejętności mówienia;
- rozwijanie wiedzy realioznawczej uczniów na temat Włoch.

Cele szczegółowe**Uczeń:**

- zna podstawowe słownictwo związane z pogodą;
- interpretuje i opisuje pogodę w czasie teraźniejszym na podstawie rysunków;
- łączy opis pogody z kierunkami świata;
- w wypowiedzi ustnej stosuje właściwe formy i struktury gramatyczne;
- korzysta z map pogody zamieszczonych w internetowych serwisach pogodowych;
- wyszukuje włoskie miasta na mapie;
- uczestniczy w zabawie w prezentera pogody.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- pracując z internetowym serwisem pogodowym, uczeń kształci kompetencje kluczowe i uniwersalne;
- uczeń pracuje nad kompetencjami cyfrowymi, poszerza kompetencje rozumienia i tworzenia informacji (poszerza wiedzę, umiejętności językowe, wybiera i selekcjonuje treści).

Metody i techniki pracy:

- metoda komunikacyjna;
- metoda indukcyjna;
- metody sytuacyjna;
- metody praktyczne i aktywizujące;
- gra dydaktyczna.

Formy pracy:

- praca w parach;
- praca w grupie.

Pomoce i środki dydaktyczne:

- tablica;
- obrazki ze schematycznie przedstawionymi różnymi warunkami pogodowymi (słońce, słońce z chmurami, deszcz, śnieg, wiatr itp.);

- kolorowe karteczki z nazwami włoskich miast i rysunkami przedstawiającymi pogodę;
- mapa administracyjna Włoch (mapa z podręcznika, plakat, mapa wyświetlona na tablicy z zasobów internetu).

Strony internetowe:

- tempoitalia.it.

Przebieg zajęć

Lekcja 1

Część wstępna

Prowadzący informuje uczniów o temacie lekcji i założonych celach. Uczniowie poznają zwrot: *Che tempo fa?*; odgadują, co znaczy – na podstawie gestykulacji nauczyciela, powtarzają kilkakrotnie chóralnie, w parach, pojedynczo. Zapisujemy na tablicy temat lekcji. Uczący się poznają włoskie przysłowie – zapowiadające dobrą pogodę, nauczyciel odwołuje się do wiadomości uczniów na temat polskich przysłów i powiedzeń dotyczących pogody. Pyta, jakie znają powiedzenia na temat pogody i czy potrafią odnaleźć odpowiednik polski włoskiego przysłowia („Kiedy czerwień o zachodzie, wie marynarz o pogodzie”).

Część właściwa

Uczestnicy zapoznają się ze słownictwem związanym z pogodą. Nauczyciel pokazuje kolejno obrazki przedstawiające pogodę i wypowiada głośno właściwy zwrot: przy rysunku przedstawiającym słońce – *c'è il sole*; wiatr – *tira vento*; chmury – *è nuvoloso*; termometr z wysoką i niską temperaturą – *fa caldo/ fa freddo*.

Prowadzący stosuje techniki służące zapamiętywaniu słownictwa: uczniowie powtarzają zwroty, wypowiadają nazwę wskazanego przez nauczyciela obrazka. Nauczyciel zaprasza uczniów, by zgromadzili się wokół stołu, odwraca kartki tak, by nie były widoczne rysunki, uczniowie zgadują, jaki rysunek może się znajdować na kartce, nauczyciel prosi uczniów o zamknięcie oczu, chowa jeden z rysunków, uczniowie zgadują, jakiego rysunku brakuje.

Stosowanie technik polisensorycznych sprzyja szybkiemu zapamiętywaniu materiału, korzystnie wpływa również na uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), pamiętajmy jednak o tym, by uczniowie z niepełnosprawnością ruchową mieli zapewnione bezpieczeństwo, należy uwrażliwić innych uczniów na potrzeby uczniów z grupy SPE, uczyć ich sposobów wspierania uczniów z niepełnosprawnością, w tym wypadku zapewnienia im miejsca, z którego mieliby swobodny dostęp do materiału ilustracyjnego i mogli pracować na równi z innymi uczniami. Proponowanie technik, które wymagają przemieszczania się uczniów w klasie, pozytywnie wpływa na uczniów z ADHD (od ang. *attention deficit hyperactivity disorder*), dzięki tym ćwiczeniom nauczyciel kanalizuje ich energię i nadmierną aktywność psychoruchową.

Na kolejnym etapie lekcji rysujemy na tablicy 4 kolumny, wybiera 4 rysunki, które odpowiadają zróżnicowanym strukturom gramatycznym: *c'è* + rzeczownik, *è* + przymiotnik, *fa* + przymiotnik, czasownik.

Pokazujemy kolejno pozostałe rysunki, a uczniowie wspólnie przydzielają je do odpowiednich kolumn. Nauczyciel zapisuje zwroty na tablicy, uczniowie zapisują je w zeszytach, odwzorowując kolumny:

- *c'è* + rzeczownik: *c'è il sole, c'è la nebbia, c'è un temporale*;
- można wprowadzić również zwrot: *ci sono... gradi sotto/sopra zero*;
- *è* + przymiotnik: *è sereno, è nuvoloso, è soleggiato*;
- *fa* + przymiotnik: *fa bel tempo, fa brutto tempo, fa caldo, fa freddo*;
- czasownik: *tira vento, nevica, gela*.

Uczniowie z pomocą nauczyciela wyciągają wnioski odnośnie do zaprezentowanych struktur.

Rysujemy rysuje na tablicy lub wyświetla na monitorze rysunek przedstawiający różę wiatrów i wprowadza zwroty: *al nord/al sud/all'est/all'ovest*. Nauczyciel wyświetla mapę pogody z czterema kierunkami świata i pojedynczymi rysunkami, przedstawiającymi pogodę. Uczniowie układają poprawne zdania np.: *al nord tira vento, al sud fa bel tempo, all'ovest piove, all'est fa freddo*.

Część podsumowująca

Zadaniem uczniów jest narysowanie własnej, wyobrażonej pogody we Włoszech za pomocą wymyślonych przez siebie rysunków. Nauczyciel może podpowiedzieć, że słońce uczniowie mogą przedstawić rysując okulary, a deszcz – parasol. Następnie uczący się podchodzą do tablicy i przedstawiają narysowaną fantazyjną mapę pogody z użyciem zwrotów: *Al suddell'Italia/al nord* itd. Zaproponowane zadanie rozwija kreatywność uczniów. Najciekawsze prace powinny zostać nagrodzone brawami. Obserwując prace i wystąpienia kolegów, uczeń dokonuje samooceny, porównuje się z kolegami, dostrzega swoje mocne strony, ale i niedociągnięcia, nad którymi powinien pracować.

Lekcja 2

Część wstępna

Prowadzący przypomina struktury z poprzedniej lekcji. Uczniowie opowiadają, jaka pogoda jest za oknem, jaka jest w czasie poszczególnych pór roku, jaka jest ich ulubiona pogoda.

Część właściwa

Na kolejnym etapie lekcji nauczyciel proponuje pracę na prawdziwej mapie pogody Włoch, korzystając z serwisu internetowego, np. tempoitalia.it. Nauczyciel wyświetla na tablicy stronę główną serwisu, instruuje uczniów, gdzie znajdują się poszczególne informacje, tak by pracując na własnych telefonach komórkowych, nie tracili czasu na wyszukiwanie informacji. Strona główna serwisu powinna pozostać wyświetlona, aby uczniowie mogli w każdej chwili odnieść się do materiału.

Uczący się pracują w parach lub w małych grupach, wybierają: dzień, miasto, obserwują zmiany pogody na przestrzeni dnia, a następnie prezentują pogodę w danym mieście wykorzystując dodatkowo określniki czasowe: *la mattina, nel pomeriggio, la sera*. Nauczyciel wyświetla wybrane przez uczniów miasto, monitoruje poprawność wypowiedzi, by pozostali uczniowie mogli porównywać materiał wizualny z wypowiedziami grup.

Część podsumowująca

W ostatniej części zajęć proponujemy wspólną zabawę, informując uczniów, że są prezenterami pogody, każdy z nich znajduje się w innym włoskim mieście i wspólnie stworzą prezentację prognozy pogody. Uczniowie losują kolorowe karteczki, na każdej z nich jest wypisana nazwa miasta, jeden lub dwa piktogramy przedstawiające pogodę, np. Roma i rysunek (słońce, pochmurno lub wiatr i deszcz). Powinno być tyle kartek, ilu jest uczniów w klasie, tak by każdy uczeń mógł zabrać głos. Po wylosowaniu karteczek uczniowie wyszukują nazwy przydzielonych miast na mapie i mówią, w jakiej części Włoch znajduje się dane miasto, używając poznanych zwrotów (*al nord, al sud* itd.). Warto odwołać się do osobistych doświadczeń uczniów z podróży lub wiedzy geograficznej.

Następnie koordynujemy zabawę, wywołując poszczególne „miasta”: *Buongiorno, che tempo fa oggi a Roma?* Uczniowie odpowiadają: *Buongiorno, a Roma fa bel tempo ma tira vento*. Przed rozpoczęciem zabawy nauczyciel powinien się upewnić, czy wszyscy uczniowie dobrze identyfikują swoje piktogramy i czy wiedzą, jakiej udzielić odpowiedzi. Wspólna zabawa zawsze motywująco wpływa na uczniów i ich pozytywny stosunek do przedmiotu, docelowo buduje motywację wewnętrzną. Charakter zabawy, uświadamia uczniom, że odwzorowują czynności osób dorosłych; odtwarzanie ról, w które uczniowie wejdą w przyszłości, pomaga przygotować się do świadomego startu i zwiększa szanse powodzenia (w przyszłości) na rynku pracy.

Ewaluacja

Nauczyciel pyta uczniów, czego nauczyli się na lekcji, jakie zdobyli wiadomości i która część lekcji była dla nich najbardziej atrakcyjna.

Komentarz metodyczny

- Uczeń kształci umiejętności interpersonalne, które w przyszłości okażą się niezbędne na rynku pracy, uczy się współpracować, podejmować decyzje, dzielić się zadaniami, podnosi świadomość umiejętności uczenia się.
- Jest to lekcja wprowadzająca materiał dotyczący pogody i kierunków świata. Uczniowie ćwiczą i utrwalają zwroty w prostych dialogach sterowanych, zadają pytanie: „Jaka jest pogoda?” i odpowiadają na nie według proponowanych rysunków.
- Zastosowane metody techniki i formy pracy mają na uwadze holistyczny rozwój ucznia, w tym również uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Lekcja ma charakter aktywizujący wszystkich uczniów.
- Należy monitorować pracę uczestników na bieżąco i upewniać się czy materiał jest dla nich zrozumiały, a tempo lekcji adekwatne do umiejętności uczniów. Uczniowie powinni zostać nagrodzeni za pracę, wypowiedzi i aktywność. Nauczyciel może postawić stopnie lub nagrodzić uczniów plusami.

Dostosowanie do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Uczniom ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się nauczyciel może przydzielić miasta, o których wielokrotnie była mowa na zajęciach lub które są im znane, np. Rzym, Mediolan, Wenecja, ułatwi im to odszukanie miast na mapie.

- Uczniom zdolnym można przydzielić trudniejsze nazwy miast. Wyrównamy tym samym szanse uczniów na pracę w tym samym tempie.

Nauczanie zdalne

- Lekcję można poprowadzić w trybie zdalnym poprzez udostępnianie ekranu. W zadaniu z wykorzystaniem rysunków i map można wykorzystać zasoby internetowe.
- Zapis zwrotów związanych z pogodą nauczyciel może zrobić z wykorzystaniem tablicy, która jest zintegrowana z każdą platformą do nauki zdalnej.
- Również zabawę w prezenterów można przeprowadzić zdalnie, przydzielając poszczególnym uczniom zadania za pomocą indywidualnego kanału, wspólna zabawa może odbyć się na forum klasy z włączonymi kamerkami.

Barbara Klimek – nauczyciel języka włoskiego i języka francuskiego w I Liceum Ogólnokształcącym w Wodzisławiu Śląskim. W latach 2005–2015 wykładowca oraz kierownik praktyk pedagogicznych w Jastrzębiu Zdroju. Od 2007 doradca metodyczny wydawnictwa Hachette FLE. Egzaminator DELF oraz egzaminu maturalnego przy OKE w Jaworznie. Trener szkoleń i warsztatów z zakresu metodyki nauczania języków obcych. Współautor scenariuszy zajęć opracowanych w ramach projektów Instytutu Francuskiego w Warszawie: *Construire un projet professionnel francophone*, *Nali et Paco – audycje dla dzieci*. Współautor *Dużego słownika polsko-francuskiego francusko-polskiego* wyd. Langenscheidt.